

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

17 octombrie 2020

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte

Judecători

mun. Chișinău

Timofti Vladimir

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către condamnatul Stelea Dumitru, prin care se solicită casarea încheierii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 05 martie 2020 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 mai 2020, declarat de către condamnatul Stelea Dmitri,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți din 19 august 2016, Stelea Dmitri a fost condamnat în baza art.186 alin.(5) Cod penal la 8 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Termenul executării pedepsei s-a calculat din 19 august 2016, cu includerea în termenul pedepsei termenul aflării sub arest din 10 februarie 2016 până la 19 august 2016.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 19 octombrie 2016, sentința Judecătoriei Bălți din 19 august 2016, a fost menținută fără modificări în latura penală, iar în latura civilă a fost casată și pronunțată o nouă hotărâre, prin care s-a admis acțiunea civilă și s-a încasat de la Stelea Dmitri în beneficiul Marinei Șcerezub, prejudiciul material în sumă de 254 699 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 05 martie 2020, a fost respinsă plângerea condamnatului Stelea Dmitri împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, fiind deținut în Penitenciarul nr.11 Bălți în perioada de 15 februarie 2016 - 14 decembrie 2016, ca depusă cu încălcarea termenului de prescripție.

2. Nefiind de acord cu încheierea primei instanțe, condamnatul și avocatul Lavric Andrei în numele condamnatului au declarat recursuri, solicitând casarea actului judecătoresc contestat, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, în alt

complet de judecată, invocând faptul că instanța de judecată, la judecarea plângerii a dat o apreciere eronată legii procesuale și nu a stabilit toate circumstanțele cauzei.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 mai 2020, recursurile condamnatului și a avocatului Lavric Andrei în numele condamnatului, au fost respinse ca nefondate, cu menținerea încheierii.

În motivarea soluției adoptate, instanța de recurs a reținut că, judecătorul de instrucție, judecând plângerea înaintată de către condamnatul Stelea Dmitri împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CtEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 CEDO, a respectat normele procesuale, a verificat circumstanțele ce vizează termenul depunerii plângerii, corect ajungând la concluzia privind respingerea acestei plângeri ca fiind depusă cu încălcarea termenului de prescripție.

Actele cauzei au indicat că, condamnatul Stelea Dmitri a invocat deținerea sa în condiții inumane se degradante pe perioada aflării sale în Penitenciarul nr.11, Bălți, adică în perioada 15 februarie 2016 – 14 decembrie 2016, iar plângerea sa a adresat-o judecătorului de instrucție la 24 octombrie 2019 (înregistrată la sediul instanței la 28 octombrie 2019).

Instanța de recurs a reținut că, potrivit art.473² alin.(5) Cod de procedură penală, plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sânt deținuți, în astfel de condiții, dar nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din local de detenție.

Instanța de recurs a notat că, modificările operate la Codul de procedură penală, ce se referă la noile reglementări expuse la art.art.473² – 473⁴ Cod de procedură penală, au fost introduse prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.272 din 29 noiembrie 2018 și au intrat în vigoare la 01 ianuarie 2019.

Potrivit art.230 alin.(1) Cod de procedură penală, termene în procesul penal sunt intervale de timp în cadrul cărora sau după expirarea cărora pot fi efectuate acțiuni procesuale conform prevederilor prezentului cod, alin.(2) al aceluiași articol stipulând, că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual.

Prescripția reprezintă termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere dreptul încălcat pe calea înaintării unei plângeri în instanța de judecată, la caz în temeiul art.art.473² – 473⁴ Cod de procedură penală.

Respectiv, dreptul condamnatului Stelea Dmitri, de a se adresa cu plângere împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CtEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 CEDO, a fost acordat de lege la data de 01 ianuarie 2019, prin introducerea noilor

reglementări în Codul de procedură penală și anume de la această dată urmează a fi calculată prescripția.

Analizând prevederile legale menționate supra în raport cu circumstanțele stabilite, instanța de apel a considerat că instanța de judecată just a statuat că condamnatul Stelea Dmitri a expediat în instanță de judecată plângerea cu încălcarea termenului stipulat în art.473² alin.(5) Cod de procedură penală, fapt care a determinat respingerea ei, fără a examina în fond invocările condamnatului privitor la deținerea sa în condiții inumane și degradante.

4. În conformitate cu prevederile art.466 Cod de procedură penală, hotărârile judecătorești au devenit irevocabile.

5. Nefiind de acord cu încheierea primei instanțe și decizia instanței de apel, condamnatul Stelea Dmitri a declarat recurs în anulare, prin care solicită casarea acestora, cu admiterea cerințelor indicate în cererile anterioare. În motivarea recursului, condamnatul a menționat că în privința lui nu au fost aplicate corespunzător prevederile art.art.385 alin.(5) și 473² alin.(1) Cod de procedură penală. Consideră că instanțele de judecată, la judecarea plângerii, au dat o apreciere eronată legii procesuale și nu au stabilit toate circumstanțele cauzei. Condamnatul a invocat că se deține în condiții inumane și degradante în Penitenciarul nr.11 Bălți, care îi afectează drepturile sale. Din cauza condițiilor de detenție din penitenciar, starea de sănătate i s-a înrăutățit și permanent are nevoie de tratament medical.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art.452 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art.401 alin.(1) pct.2) și 3) Cod de procedură penală și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești după epuizarea căilor ordinare de atac.

În corespundere cu prevederile art.455 alin.(2) pct. 7) Cod de procedură penală, cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art.453 Cod de procedură penală și cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

Prin trimitere la dispoziția art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, se menționează că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prin urmare, instanța de recurs remarcă faptul că, dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința hotărârilor judecătorești prin care a fost

judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II ale Codului de procedură penală – adică calea apelului și recursului ordinar.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus în raport cu speța dată, rezultă că, decizia instanței de recurs prin care a fost menținută încheierea judecătorului de instrucție, adoptată în ordinea reglementată de art.art.447-449 Cod de procedură penală, nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute la alin.(1) art.452 Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, iar recursul declarat împotriva deciziei instanței de recurs din speță este inadmisibil, deoarece o asemenea hotărâre nu este susceptibilă de a mai fi atacată cu recurs în anulare.

Așadar, având ca reper prevederile art.art.453 și 455 alin.(2) pct.7) Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului înaintat, întrucât acesta nu corespunde cerințelor de formă și de conținut prevăzute la art.455 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art.art.432 alin.(2) pct.1), 456 Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către condamnatul Stelea Dmitri, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 mai 2020, deoarece nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 17 octombrie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena